

ste Opgaver for vort Toldvæsen har været for enhver Pris at forhindre, at Danske kunde komme til at betale deres Skyld i Sverige ved Hjælp af de i Møntkonventionen hjemlede Betalingsmidler, nemlig dansk Guldmønt. Til Gengæld for denne Loyalitet overfor den svenske Politik har vi imidlertid kun opnaaet at ødelægge vor egen Stilling.

Men selv om man nu havde fulgt denne Politik, kunde man dog paa eet Punkt have handlet anderledes, nemlig ved i langt større Omfang at indsamle Guld. Det er ikke hen i Vind og Vejr, det er ingen teoretisk Betragtning, jeg her gør gældende, det er en praktisk Betragtning, som man har fulgt i Holland. Det er interessant at se, hvorledes Direktøren for den nederlandske Bank, Wisering, en Mand, der, tør jeg nok sige, er en Verdensautoritet og sikkert har lige saa megen Forstand i sin Lillefinger, som samtlige Nationalbankdirektører har i deres hele Krop, har set paa disse Sager; og hvorledes han tydeligt og klart har angivet Programmet for den hollandske Guldpolitik. Med den højtærede Formands Tilladelse skal jeg oplæse nogle ganske faa Linier af hans Program: Det er Seddelbankernes Opgave under Forhold som disse, skriver han, at blive „den store Forvarer af de Reserver, som Almenheden maa lægge til Side for Øjeblikket, dog med Forpligtelse til at have dem paa rede Haand for Laan-giverne med et Øjebliks Varsel“. Han saa for Nederlandenes Vedkommende, som vi jo ogsaa kunde se for vort Vedkommende, at Situationen efter Krigen maatte blive denne, at vi skulde have fyldt vort Varelager, at der med andre Ord vilde blive en vældig Efterspørgsel efter Varer. „Den Tid“, skriver han, „vil aabenbart komme, da Indehaverne af disse Sedler, som løber om i saa meget større Mængder end sædvanlig, vil ønske at bruge dem til Vederlag for Tjenester af andre Personer. De industridrivende vil før eller senere ønske at anvende disse Sedler i Raastoffer, som de maa indføre fra Udlandet, Jordbruget vil købe Gødningsstoffer fra Udlandet o. s. v. For disse Sedler vil de ønske at købe Anvisninger (Checks) paa fremmede Lande, og alle Seddelbanker vil utvivlsomt være forberedt paa at virkeliggøre i øget Maalestok Teorien om Guld-Udenrigshandel (gold exchange) og at understøtte Privatbankerne i deres udenlandske Vekselskiftninger paa den Maade, at de i god Tid skaffer sig Midler udenlands ved Hjælp af en udenlandsk Vekselporfeuille eller ved Inde-

staaende i fremmede Lande. Men naar den udenlandske Vekselskiftning efter Krigen skal til at udvikle sig saa livlig, vil nye Vanskeligheder melde sig i denne Henseende, dels fordi fjendtlige Følelser kan komme til at holde sig en Tid lang, dels fordi der pludselig vil opstaa en stærk Efterspørgsel efter likvide Fordringer (Checks) paa fremmede Lande, medens Fordringerne paa vedkommende fremmede Lande kanske for den største Del er anbragte i Papirer, som først forfalder efter en forholdsvis lang Tid (Skatkammerveksler paa et eller flere Aar, Obligationer o. s. v.). Hvorledes end Efterspørgselen efter udenlandske Betalingsmidler kommer til Syne, maa vi være forberedte paa, at den ofte vil overstige de Midler, som er til Stede i Øjeblikket. Guld vil i Fremtiden være af uvurderlig Nytte for saadanne Tilfælde“. I Overensstemmelse hermed har da ogsaa Grosserer-Societetets Komité i sin Handelsberetning for 1916 udtalt sig. I Stedet for at følge den Guldpolitik, som Nationalbanken har fulgt, altsaa i Virkeligheden undladt at følge det hollandske Eksempel: at skabe en stor Guldreserve, kunde Nationalbanken have benyttet de lave Vexelskurser til med Fordel at anskaffe sig Guld og lægge det foreløbig som overflødig ansete Guld til Side som en Reserve. Derved vilde Nationalbanken have forhindret, at det ved at trænge ind i Omsætningen kom til at øve Indflydelse paa Prisniveauet. I Stedet for de Banknoter, som man havde givet Guld-eksportørerne i Betaling, kunde man efterhaanden have inddraget et tilsvarende Beløb af alt omløbende Sedler fra Cirkulationen ved en dertil svarende Indskrænkning af Kreditten. „Muligvis“, skriver Grosserer-Societetets Komité — jeg maa maaske med Formandens Tilladelse ogsaa citere dette — „vilde herved adskillige til Aktiespekulationen o. l. ydede Kreditter ikke være blevet ydet, henholdsvis ikke fornyet, men til Gengæld vilde den normale Kredittræng rimeligvis være blevet tilfredsstillet derigennem, at der ved Siden af Bankerne midlertidig var opstaaet et frit Pengemarked, som det under normale Forhold eksisterer paa Hovedpladser som London, Paris og Berlin“.

Man kan derfor ikke sige andet, end at der fra autoritativ Side, baade udenlands og indenlands fra, er peget paa Nødvendigheden af at føre en anden Guldpolitik. Nu staar vi imidlertid i den vanskelige Situation, som De alle kender. Vi har haft et Underskud paa vort Handels-